

УДК 359.5:27-725-051+364.62]+[356.13:159.9.014.4]+2-582-027.63(043.2)

DOI <https://doi.org/10.32689/maup.psych.2022.2.3>**Олена ВОЙТЮК**

кандидат психологічних наук, доцент, професор кафедри іноземних мов, Національна академія Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького, вул. Шевченка 46, м. Хмельницький, Україна, 29000

ORCID: 0000-0001-7615-0919

Olena VOITIUK

PhD in Psychology, Associate Professor, Professor at the Foreign Languages Department, Bohdan Khmelnytskyi National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine, 46 Shevchenko str., Khmelnytskyi, Ukraine, 29000

ORCID: 0000-0001-7615-0919

ЗАЛУЧЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ КАПЕЛАНІВ ДО НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦЯМ: ТЕОРЕТИЧНИЙ ОГЛЯД ЗАКОРДОННИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

INVOLVEMENT OF MILITARY CHAPLAINS IN PROVIDING PSYCHOLOGICAL ASSISTANCE TO MILITARY PERSONNEL: A THEORETICAL REVIEW OF FOREIGN RESEARCH

У статті представлені наукові дослідження закордонних учених щодо актуальної для сучасної української військової психології, та психології діяльності в особливих умовах теми – пошуку додаткових форм та засобів збереження психічного здоров'я представників сектору безпеки і оборони України. **Метою статті** є огляд закордонних досліджень щодо залучення військових капеланів до надання психологічної допомоги військовослужбовцям та ветеранам своїх національних армій, що були проведені протягом 2017-2022 років. **Методологія:** застосовано метод теоретичного аналізу через його теоретико-множинний різновид за підходами реалізації. **Висновки.** Проаналізовано низку закордонних досліджень, які говорять про те, що залучення військових капеланів до надання психологічної допомоги діючим військовослужбовцям та ветеранам має позитивний ефект, та є досить однозначним у збереженні їх психічного здоров'я. Душпастирство сприяє і допомагає воїнам справлятися із травматичним досвідом, стражданнями та навіть смертю товаришів по зброї. Духовна допомога є важливим компонентом для догляду за пораненими військовослужбовцями у військово-медичних закладах. Душпастирська діяльність військових капеланів відіграє важливу роль у подоланні симптомів психічних травм, покращує якість життя, оскільки комбатанти часто відчують численні духовні запиту, що виникають в екстремальних умовах військової служби. На жаль, цей позитивний досвід все ще значною мірою не знаходить практичного застосування в українському війську. В Україні засади душпастирства військових капеланів щодо надання психологічної допомоги військовослужбовцям не врегульовані, тому така робота здійснюється не системно, без особливої підготовки. Враховуючи актуальність даного питання для співробітників українського силового блоку перспективними напрямками подальших досліджень вважаємо вивчення впливу релігійності військовослужбовців на їх стресостійкість та толерантність до невизначеності.

Ключові слова: військовий капелан, психологічна допомога, психічне здоров'я, військовослужбовці, душпастирство.

The article deals with scientific research of foreign scientists on the topic which is relevant to modern Ukrainian military psychology and psychology in special conditions – the search for additional forms and means for preserving the mental health of representatives of the security and defence sector of Ukraine.

The aim: to review foreign research on the involvement of military chaplains to provide psychological assistance to military personnel and veterans of their national armies during the period of 2017-2022. **Methodology:** the method of theoretical analysis through its set-theoretic variety according to the implementation approaches was applied. **Conclusions:** several foreign studies have been analysed and they show that the involvement of military chaplains to provide psychological assistance to active-duty military personnel and veterans has a positive effect and is quite clear in maintaining their mental health. Pastoral care facilitates and helps warriors cope with the traumatic experiences, suffering, and even death of their comrades-in-arms. Spiritual assistance is an important component in the care of wounded servicemen in military medical facilities. The pastoral work of military chaplains plays an important role in overcoming the mental trauma symptoms, improving the quality of their lives, as combatants often experience numerous spiritual demands that arise in extreme conditions of their military service. Unfortunately, this positive experience still does not have proper practical application in the Ukrainian army. In Ukraine, the principles of military chaplains' pastoral care to provide psychological assistance to military personnel are not regulated, so such work is not carried out systematically and without special training. Considering the urgency of this issue for the personnel of the Ukrainian military defense bloc, promising areas for further research are the study of the impact of the military personnel's religiosity on their resilience and tolerance for uncertainty.

Key words: military chaplain, psychological assistance, mental health, military personnel, pastoral care.

Актуальність дослідження. В наш час проблема збереження психічного здоров'я військовослужбовців є однією з основних в загальній парадигмі психологічного супроводу діяльності фахівців ризиконебезпечних професій. Враховуючи активні бойові дії на території України та велику кількість військовослужбовців задіяних у захисті Батьківщини від російського вторгнення нагальним є пошук нових засобів збереження психічного здоров'я воїнів. Актуальність питання залучення військових капеланів до процесу надання психологічної допомоги військовослужбовцям засвідчує і міністерка у справах ветеранів України Юлія Лапутіна, яка відмічає: «Держава має залучати військових капеланів до психологічної реабілітації ветеранів силових структур» [1].

Метою статті є огляд закордонних досліджень щодо залучення військових капеланів до надання психологічної допомоги військовослужбовцям та ветеранам своїх національних армій. Аналіз наукових праць було здійснено за допомогою електронних баз даних Medline, APA PsycINFO, CENTRAL, ProQuest, CINAHL, EBSCO, Web of Science, Scopus та Semantic Scholar із використанням пошукових термінів «військовий капелан» та «психологічна допомога» за останні п'ять років.

Виклад основного матеріалу. Розпочнемо з досліджень американських вчених, де вивчення ролі військових капеланів у психологічній підтримці військовослужбовців та ветеранів армії США за останні роки набуває все більшого значення. Так у працях [7; 17; 19] дослідниками вивчено діяльність військових капеланів щодо збереження психічного здоров'я військовослужбовців та обґрунтовано актуальність і необхідність їх участі у наданні психологічної допомоги ветеранам. Значна кількість психологічних розвідок спрямована на пошук нових підходів до психологічної профілактики та психологічної корекції психотравм та пост травматичного стресового розладу серед комбатантів та ветеранів армії США з залученням до цієї роботи військових капеланів [3; 5; 6], цікаво, що результати досліджень [14] засвідчують, що комбатанти частіше звертаються за психологічною допомогою до військових капеланів, ніж до психологів та медичних працівників через високий ступінь конфіденційності, яку забезпечують душпастирі та відсутність необхідності фіксації цих звернень у службовій документації. Таким чином, військові капелани часто відіграють ключову роль у наданні психологічної допомоги воїнам. Існують і дослідження серед канадських військовослужбовців, які також

підтверджують цю думку [9], у них зазначено, що незважаючи на те, що діагностика та лікування психічних травм є основним напрямком діяльності медичного персоналу та психологів, військові капелани часто є першими до кого звертаються військовослужбовців за допомогою з питань психічного здоров'я, частково через моменти більшої доступності, гарантованої конфіденційності та меншої бюрократизації. Як наслідок, військові капелани та інші фахівці з питань психічного здоров'я часто вирішують багато одних і тих самих завдань, хоча й різними підходами. Дослідники роблять акцент на позитивному потенціалі спільної роботи зазначених категорій фахівців у забезпеченні збереження психічного здоров'я військовослужбовців.

Заслужують окремої уваги напрацювання психологів з Департаменту у справах ветеранів США, які дійшли висновку, що необхідно використовувати спільну роботу у мультидисциплінарних командах психологів, військових капеланів та медичного персоналу під час психотерапевтичної роботи з особами, які зазнали психічних травм [4; 8; 11; 13; 15].

У дослідженні [14] обґрунтовується цілісний біо-психо-соціально-духовний підхід до процесу збереження психічного здоров'я військовослужбовців, і ветеранів армії Австралії, а також пропонується програма реабілітації для австралійських ветеранів, яку можуть реалізовувати військові капелани. Стверджується, що психічну (моральну) шкоду необхідно визнати не лише як проблему, яка впливає на окремий персонал та їхні сім'ї, а й як відповідальність за здоров'я громадян в цілому, державну відповідальність.

Психологами Європи також активно проводяться дослідження щодо використання потенціалу душпастирства військових капеланів у наданні психологічної допомоги військовим. Наприклад дослідження процесу душпастирства військових капеланів у Фінляндії та Нідерландах [10; 17] підтвердило, що воно зосереджене на підтримці загального психологічного благополуччя воїнів та засвідчило, що військові капелани виконують подвійне завдання: забезпечують релігійні потреби та надають психологічну допомогу пастві. У швейцарських військовослужбовців під час їх роботи у медичних закладах, куди вони були направлені у складі військово-медичних бригад для надання допомоги цивільному медичному персоналу під час пандемії коронавірусної інфекції у 2020 році спостерігались значні психічні перевантаження. Це потребувало від військових капеланів активної роботи не лише у напрямку забезпечення

релігійних потреб армійців, а й взяття на себе обов'язків щодо надання їм психологічної допомоги [2].

Висновки. Отже, загалом дослідження говорять про те, що залучення військових капеланів до надання психологічної допомоги діючим військовослужбовцям та ветеранам має позитивний ефект у збереженні їх психічного здоров'я. На жаль, цей позитивний

досвід все ще значною мірою не знаходить практичного застосування в українському війську. Враховуючи актуальність даного питання для співробітників українського силового блоку перспективними напрямками подальших досліджень вважаємо вивчення впливу релігійності військовослужбовців на їх стресостійкість та толерантність до невідзначеності.

Література:

1. Держава має залучати військових капеланів до психологічної реабілітації ветеранів. УКРІН-ФОРМ : веб-сайт. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3172486-derzava-mae-zalucati-kapelaniv-dopihologicnoi-reabilitacii-veteraniv-laputina.html> (дата звернення: 25.05.2022).
2. Пандемия и священники в Вооруженных силах Швейцарии : веб-сайт. URL: <https://cutt.ly/tEagXах> (дата звернення: 25.05.2022).
3. Ames D., Erickson Z., Geise C., Tiwari S., Sakhno S., Sones A. C., Tyrrell G., Mackay R. B., Steele W., Van Hoof T., Weinreich H., Koenig H. G. Treatment of moral injury in US veterans with PTSD using a structured chaplain intervention. *Journal of Religion and Health*. 2021. Vol. 60(5) P. 3052-3060. URL: <https://doi.org/10.1007/s10943-021-01312-8> (дата звернення: 25.05.2022).
4. Antal C. J., Yeomans P. D., East R., Hickey D. W., Kalkstein S., Brown K. M., Kaminstein D. S. Transforming veteran identity through community engagement: A chaplain-psychologist collaboration to address moral injury. *Journal of Humanistic Psychology*. 2019. April. P. 1-26. URL: <https://doi.org/10.1177/0022167819844071> (дата звернення: 25.05.2022).
5. Boska R., Dunlap S., Kopacz M., Bishop T., Harris J. Understanding moral injury morbidity: a qualitative study examining chaplain's perspectives. *Journal of Religion and Health*. 2021. Vol. 60(5). P. 3090-3099. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10943-021-01414-3> (дата звернення: 25.05.2022).
6. Carey L. B., Hodgson T. J. Chaplaincy, spiritual care and moral injury: considerations regarding screening and treatment. *Front. Psychiatry*. 2018. Vol. 9 Art. 619. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsy.2018.00619/full> (дата звернення: 25.05.2022).
7. Carey L. B., Hodgson T. J., Krikheli L., Soh R. Y., Armour A.-R., Singh T. K., Impiombato C. G. Moral injury, spiritual care and the role of chaplains: An exploratory scoping review of literature and resources. *Journal of Religion and Health*. 2016. Vol. 55(4). P. 1218-1245. URL: <https://doi.org/10.1007/s10943-016-0231-x> (дата звернення: 25.05.2022).
8. Cenkner D. P., Yeomans P. D., Antal C. J., Scott J. C. A pilot study of a moral injury group intervention co-facilitated by a chaplain and psychologist. *Journal of Traumatic Stress*. 2021. Vol. 34(2). P. 367-374. URL: <https://doi.org/10.1002/jts.22642> (дата звернення: 25.05.2022).
9. Cooper D. C., Evans C. A., Chari S. A., Campbell M. S., Hoyt T. Military chaplains and mental health clinicians: Overlapping roles and collaborative opportunities. *Psychological Services*. 2020. Advance online publication. URL: <https://doi.org/10.1037/ser0000661> (дата звернення: 25.05.2022).
10. Damen A., Schuhmann C., Lensvelt-Mulders G., Leget C. Research priorities for health care chaplaincy in the Netherlands: a Delphi study among dutch chaplains. *Journal of Health Care Chaplaincy*. 2020. Vol. 26(3). P. 87-102. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/08854726.2018.1473833> (дата звернення: 25.05.2022).
11. Damen A., Delaney A., Fitchett G. Research priorities for healthcare chaplaincy: views of U.S. chaplains. *Journal of Health Care Chaplaincy*. 2018. Vol. 24(2). P. 57-66. URL: <https://doi.org/10.1080/08854726.2017.1399597> (дата звернення: 25.05.2022).
12. Fleming W. H. The Warrior's journey intervention: A chaplain-led motivational, preparatory exercise for enhancing treatment success. *Journal of Pastoral Care & Counseling*. 2020. Vol. 74(2). P. 99-107. URL: <https://doi.org/10.1177/1542305020919684> (дата звернення: 25.05.2022).
13. Gomez S., Nuñez C., White B., Browning J., DeLisser H. M. Chaplain-physician interactions from the chaplain's perspective: a mixed method analysis. *American Journal of Hospice & Palliative Medicine*. 2021. Vol. 38(11). P. 1308-1313. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1049909120984390> (дата звернення: 25.05.2022).
14. Hodgson T. J., Carey L. B., Koenig H. G. Moral injury, australian veterans and the role of chaplains: an exploratory qualitative study. *Journal of Religion and Health*. 2021. Vol. 60. P. 3061-3089. URL: <https://doi.org/10.1007/s10943-021-01417-0> (дата звернення: 25.05.2022).
15. Jones K., Freijah I., Carey L., Carleton R., Devenish-Meares P., Dell L., Rodrigues S., Madden K., Johnson L., Hosseiny F., Phelp A. Moral injury, chaplaincy and mental health provider approaches to treatment: a scoping review. *Journal of Religion and Health*. 2022. Vol. 61. P. 1051-1094. URL: <https://doi.org/10.1007/s10943-022-01534-4> (дата звернення: 25.05.2022).

16. Kopacz M., Adams M., Searle R., Koenig H., Bryan C. A preliminary study examining the prevalence and perceived intensity of morally injurious events in a veterans affairs chaplaincy spiritual injury support group. *Journal of Health Care Chaplaincy*. 2019. Vol. 25(2). P. 76-88. URL: <https://doi.org/10.1080/08854726.2018.1538655> (дата звернення: 25.05.2022).
17. Liuski T., Ubani M. The lutheran military chaplaincy in the finnish defence forces' organisation today. a multi-method approach. *Religions*. 2021. Vol. 12. P. 243. URL: <https://doi.org/10.3390/rel12040243> (дата звернення: 25.05.2022).
18. Searle R., Vance C. A chaplain's comprehensive spiritual assessment and military mission. *Journal of Pastoral Care & Counseling*. 2021. Vol. 75(1). P. 40-50. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1542305020968051> (дата звернення: 25.05.2022).
19. Starnino V. R., Sullivan W. P., Angel C. T., Davis L. W. Like a blanket over a fire: Group work and spiritual repair in military trauma. *Families in Society*. 2020. Vol. 101(1). P. 95-109. URL: <https://doi.org/10.1177/1044389419862081> (дата звернення: 25.05.2022).

References:

1. UKRINFORM. Derzhava maie zaluchaty viiskovykh kapelaniv do psykholohichnoi reabilitatsii veteraniv. [UKRINFORM. The state should involve military chaplains in the psychological rehabilitation of veterans] URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-ato/3172486-derzava-mae-zalucati-kapelaniv-dopsihologicnoi-reabilitacii-veteraniv-laputina.html> (last accessed: 25.05.2022). [in Ukrainian]
2. Pandemiya i svyaschenniki v vooruzhennyih silah Shveysarii [Pandemic and priests in the Swiss armed forces] : veb-sayt. URL: <https://cutt.ly/tEagXax> (last accessed: 25.05.2022). [in Russian]
3. Ames, D., Erickson, Z., Geise, C., Tiwari, S., Sakhno, S., Sones, A. C., Tyrrell, G., Mackay, R. B., Steele, W., Van Hoof, T., Weinreich, H., Koenig, H. G. (2021). Treatment of moral injury in US veterans with PTSD using a structured chaplain intervention. *Journal of Religion and Health*, 60(5), 3052-3060. URL: <https://doi.org/10.1007/s10943-021-01312-8> (last accessed: 25.05.2022).
4. Antal, C. J., Yeomans, P. D., East, R., Hickey, D. W., Kalkstein, S., Brown, K. M., Kaminstein, D. S. (2019). Transforming veteran identity through community engagement: A chaplain-psychologist collaboration to address moral injury. *Journal of Humanistic Psychology*, 1-26. URL: <https://doi.org/10.1177/0022167819844071> (last accessed: 25.05.2022).
5. Boska, R., Dunlap, S., Kopacz, M., Bishop, T., Harris, J. (2021) Understanding moral injury morbidity: a qualitative study examining chaplain's perspectives. *Journal of Religion and Health*, 60(5), 3090-3099. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s10943-021-01414-3> (last accessed: 25.05.2022).
6. Carey, L. B., Hodgson, T. J. (2018). Chaplaincy, spiritual care and moral injury: Considerations regarding screening and treatment. *Frontiers in Psychiatry*, 9, Art. 619. URL: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsy.2018.00619/full> (last accessed: 25.05.2022).
7. Carey, L. B., Hodgson, T. J., Krikheli, L., Soh, R. Y., Armour, A.-R., Singh, T. K., Impiombato, C. G. (2016). Moral injury, spiritual care and the role of chaplains: An exploratory scoping review of literature and resources. *Journal of Religion and Health*, 55(4), 1218-1245. URL: <https://doi.org/10.1007/s10943-016-0231-x> (last accessed: 25.05.2022).
8. Cenkner, D. P., Yeomans, P. D., Antal, C. J., Scott, J. C. (2021). A pilot study of a moral injury group intervention co-facilitated by a chaplain and psychologist. *Journal of Traumatic Stress*, 34(2), 367-374. URL: <https://doi.org/10.1002/jts.22642> (last accessed: 25.05.2022).
9. Cooper, D. C., Evans, C. A., Chari, S. A., Campbell, M. S., Hoyt, T. (2020). Military chaplains and mental health clinicians: Overlapping roles and collaborative opportunities. *Psychological Services*, Advance online publication. URL: <https://doi.org/10.1037/ser0000661> (last accessed: 25.05.2022).
10. Damen, A., Schuhmann, C., Lensvelt-Mulders, G., Leget, C. (2020). Research priorities for health care chaplaincy in the Netherlands: a Delphi study among dutch chaplains. *Journal of Health Care Chaplaincy*, 26(3), 87-102. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/08854726.2018.1473833> (last accessed: 25.05.2022).
11. Damen, A., Delaney, A., Fitchett, G. (2018). Research priorities for healthcare chaplaincy: views of U.S. chaplains. *Journal of Health Care Chaplaincy*, 24(2), 57-66. URL: <https://doi.org/10.1080/08854726.2017.1399597> (last accessed: 25.05.2022).
12. Fleming, W. H. (2020). The Warrior's journey intervention: A chaplain-led motivational, preparatory exercise for enhancing treatment success. *Journal of Pastoral Care & Counseling*, 74(2), 99-107. URL: <https://doi.org/10.1177/1542305020919684> (last accessed: 25.05.2022).
13. Gomez, S., Nuñez, C., White, B., Browning, J., DeLisser, H. M. (2021). Chaplain-physician interactions from the chaplain's perspective: a mixed method analysis. *American Journal of Hospice & Palliative Medicine*, 38(11), 1308-1313. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1049909120984390> (last accessed: 25.05.2022).
14. Hodgson, T. J., Carey, L. B., Koenig, H. G. (2021). Moral injury, australian veterans and the role of chaplains: an exploratory qualitative study. *Journal of Religion and Health*, 60, 3061-3089. URL: <https://doi.org/10.1007/s10943-021-01417-0> (last accessed: 25.05.2022).

15. Jones, K., Freijah, I., Carey, L., Carleton, R., Devenish, P., Dell, L., Rodrigues, S., Madden, K., Johnson, L., Hosseiny, F., Phelp, A. (2022). Moral injury, chaplaincy and mental health provider approaches to treatment: a scoping review. *Journal of Religion and Health*, 61, 1051-1094. URL: <https://doi.org/10.1007/s10943-022-01534-4> (last accessed: 25.05.2022).
16. Kopacz, M., Adams, M., Searle, R., Koenig, H., Bryan, C. (2019). A preliminary study examining the prevalence and perceived intensity of morally injurious events in a veterans affairs chaplaincy spiritual injury support group. *Journal of Health Care Chaplaincy*, 25(2), 76-88. URL: <https://doi.org/10.1080/08854726.2018.1538655> (last accessed: 25.05.2022).
17. Liuski, T., Ubani, M. (2021). The lutheran military chaplaincy in the finnish defence forces' organisation today. a multi-method approach. *Religions*, 12, 243. URL: <https://doi.org/10.3390/rel12040243> (last accessed: 25.05.2022).
18. Searle, R., Vance, C. (2021). A chaplain's comprehensive spiritual assessment and military mission. *Journal of Pastoral Care & Counseling*, 75(1), 40-50. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1542305020968051> (last accessed: 25.05.2022).
19. Starnino, V. R., Sullivan, W. P., Angel, C. T., Davis, L. W. (2020). Like a blanket over a fire: Group work and spiritual repair in military trauma. *Families in Society*, 101(1), 95-109. URL: <https://doi.org/10.1177/1044389419862081> (last accessed: 25.05.2022).